

Ingeniosi/ acutissimi Sanctiq; viri Efrē
Ediffene ecclesie diaconi: De compunctioe
cordis: Liber primus incipit.

Caplin. I. Premittens planctum aucto-
ris pro anime sue/ institutionisq; patrū suoz
vulneribus: cum eiusdem institutiōis descri-
ptione/ et accusatione/ atq; reprehensione vi-
te et institutionis sue: fratruq; suozum.

Dolor me com-
pellit dicere: et iniquitas mea cō-
minatur mihi vt sileam. Terro-
res me ploqui vehementer per-
urgēt. et delicta mea silentiū me habere com-
pellunt. Quia ergo ab vtrisque coartor: expe-
dit mihi vt enarrē magis dolorem cordis mei
vt quoddā refrigeriū capiā. Animus meus sau-
ciatus est: et oculi mei lachrymas cōcupiscūt.
Quis dabit capiti meo aquam. et oculis me-
is fontem lachrymarum: vt p vulnerib; ani-
me mee indefinenter diebus ac noctibus de-
fleam. Necnō etiā institutionis nostre molli-
cies: que temporib; nostris efficitur: quō re-
pleta est vulneribus et ignorātia. Elatio siquī
dem eius: qualitātē vulnerū suozū considera-
re nō sinit. Nam institutio illa/ que fiebat in
diebus patrū nostrozū: qui in vniuersa terra
quasi quedā luminaria refulserunt: hec erat:
Lōuersabant quippe in ea quasi inter spinas
et tribulos/ hereticozū videlicet atq; impiozū
quasi p̄ciosi lapides ac splendide margarite.
Quozū conuersionem nimis castam ac so-
briam: ipsi inimici videntes/ imitatores eozū
fieri gestiebant. Quis em̄ humilitatē eozum
cernens: nō protin; cōpungebat? Aut q̄s eo-
rum modestiam aut quietudinē intuens: nō
cōfestim amirando obstupuit? Quis amator
pecuniarū parsimoniā eozū ac nuditatem
aspiciens: nō totū mundū odio habuit ac de-
spexit? Quis fraudator aut arrogans/ sobri-
am eozū vitam attendens: nō ilico ad humi-
litem semetipm conuertit? Quis aut for-
nicator aut pphan; ad orationē eos cernēs
subsistere: nō statim castam ac pudicam secta-
tus est vitā? Quis x̄o iracundus ac furore re-
pletus: si eos attendit: nō oēm rancoris ama-
ritudinē cōmutauit. Sic em̄ positi certaue-
runt: nunc aut̄ ibi constituti letant: quia de-
glorificatus ē in eis: et omnes edificationē ani-
me inuenerūt. Nostra aut̄ institutio rectas
deserens vias: per prerupta et aspera incedit

itinerā. Nō est em̄ qui ppter deū a facultati-
bus suis abscedat. neq; em̄ est qui ob eternā
vitam semetipm subijciat. Nō est mitis neq;
humilis: nō est quietus nō est firmiter stabili-
tus: nec est qui iniuriam perpeffus sustineat.
Nō est cui male dicat: et sufferat. Igit̄ omnes
sunt contradictores: omnes furibundi/ et om-
nes pigritia torpentes. omnes ad amaritudi-
nem prompti: et omnes ad ornatū vestium faci-
les: omnesq; inanis glorie cupidi: omnes vani
ac timidi: et omnes semetipos amātes. Etem̄
qui venit institui: antequā instituā/ alios in-
stituere cupit: et docere anteq; discat. Prius
q; erudiat/ promulgare vult leges: et anteq;
discat ordines syllabarū philosophare incipit.
Priusq; subijciat: vult habere subiectos: et
anteq; maiorū iussis obtemperet: arripit iu-
bentis officium. Et anteq; instruat: instrue-
re cupit/ ac monere vsurpat. Si aut̄ quis in
gradu p̄cesserit: cū auctoritate quadā insolē-
ter in moribus imperat. Si autē ex locuplete
paup fuerit: honores sibi cōfestim expetere
vsurpat. Si vero ex inope: de requie fescita-
tur: si oparius fuit: digitos cōtinuo studet te-
neros ac delicatos habere. Quis est itaq;
qui nostrā institutionē nō desinat. Abrenūci-
antes siquidem seculo: que terrena sunt sapi-
mus. Et quidem agricole cōtempserunt ter-
ram: et nos qui videmur spirituales esse: colli-
gati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati
sumus. O fratres charissimi: vbi venimus?
Ad continentiam vocati sumus: et escarū ex-
quistarū industriam adhibemus. In nudita-
tem venimus: et de amictu vestimentozū con-
tendimus. In subiectionē vocati sumus: et im-
perantibus contradicimus. In modestiam et
quietem venim;: et omnes quasi fere agrestes
efficimur.

Ca. II. Accusans duriciā cordis nostri/
tarditatēq; nostrā ad compunctionē/ cōuer-
sionem et penitentiā: cū exhortatiōe ad h̄mōi
agenda: et doctrina quō agi debeant exempla
patrum confirmans: et ad illozū imitationem
nos prouocans.

Legentes non
agnoscim;: et audientes nequaquā
in aures nostras percipimus. Si
aliquis conficiens iter/ homicidium ppetra-
tum repente agnouerit: vultus eius ilico im-
mutat: et cor eius pauore concutit. **P**rophe-

tas et aplos legimus interfectos: et risus pferimus. Et quid dico pphetas et aplos? Ipsum dominum/ verbum patris/ pependisse in ligno et ppter peccata nostra pemptum esse audiuimus et legimus: et elata ceruice contempnimus et ridemus. Sol non potuit ferre dominum nostri contumeliam/ sed claritatem sui luminis conuertit in tenebras/ nos autem a tenebris malicie nostre conuerti nolumus. Celum templi quod nihil deliquerat/ a semetipso scissum est: nos autem ppter peccata nostra/ cor nostrum concupungi non cupimus. Terra iugiter pertremiscens a facie domini sub pedibus nostris commouetur/ ut nobis metu incurrat/ et nec sic ob nostram duriciam formidamus. Urbes absoperte sunt/ et loca ab ira domini desolata sunt. et nec sic trepidamus. Sol semel iterum meridianis horis super nos obscuratus est. et nec sic corde expauescimus. Bella perfarum/ ac diuersarum gentium barbararum commota sunt/ et regiones nostre desolate sunt ut nos metuentes deum penitentiam ageremus cum indigeamus penitentia non dierum aut mensium/ sed temporum plurimorum: et nec si quidem conuerti volumus. Penitentiam itaque agamus fratres/ ut peccatorum nostrorum propitiorem deum habere possimus. Deprecemur eum/ quia exacerbauimus eum. Humiliemus nos ut nos exalter. Plangamus/ ut consolentur nos. Projiciamus a nobis consuetudinem malam/ et quasi vestimentum/ virtutem animi induamus/ maxime nos qui hanc conuersationem angelicam permeruimus. Et iam dilectissimi assumamus mensuram ac regulam bonam illam atque perfectam patrum nostrorum. Ne hodie ipsum a que potum accipias/ et crastina vana percipias. Ne hodie discalciatus/ et crastina diuersa calciameta requiras. Ne hodie cilicinam vestem/ et crastina trilicem induaris. Ne hodie vilissimo habitu et crastina compositum et ornatum incedas. Ne hodie mitis et humilis/ crastina vero petulans ac superbus. Ne hodie quietus et obediens/ crastina turbidus et contradictor existas. Ne hodie in fleuibus et lamentatione/ et crastina risus cum cachinno pecciter proferas. Ne hodie supernudam humum quiescas/ et crastina lectuli mollicie delecteris. Sed ad unam regulam charissime temetipsum astringe/ per quam possis deo placere/ et tibi metipsum/ ac proximis tuis vtilem te exhibere. Si autem mortificaueris temetipsum et solus es/ noli discernere/ si ab alijs tibi ministratum fuerit. Si autem cum multitudine fueris/ audi dominum deum dicentem. Quoadmodum

vultis/ ut faciant vobis homines/ et vos facite illis. Si vero necesse fuerit ut tibi propter mortificationem corporis ministret/ attende ne proximo tuo in aliquo inferas lesionem. Propter hoc enim perfecti patres fundantes semetipsos in unam regulam consummati reperiuntur. Quicquid a principio arripuerunt usque ad finem vite/ nullis negocijs impediti integrum seruauerunt. Usque ad quinquagesimum siquidem et eo amplius annum exigentes/ in nullo ceptam regulam mutauerunt/ id est continentiam bonam atque irreprehensibilem/ escarum abundantiam ac lingue intemperantiam cohibentes/ sectantes autem humilitatem cordis/ mansuetudinem quoque et fidem/ nec non charitatem/ que perfecte ac spiritualis edificationis vinculum est. Superbis autem omnibus paupertatem voluntariam/ et ab omnibus negocijs terrenis quietudinem et vitam pudicam/ ac sobriam/ vigiliarum quoque et orationum instantiam/ cum compunctione cordis et fletibus et non tantum risum/ sed et subridere precauebant. Superbia autem ab eis omnino calcata est. Ire namque ac furoris feruor/ frigit in eis. Aurum apud eos aut argentum pro minimo ducebant/ et horum omnium contagione semel emundati sunt. Idcirco et deus habitauit in eis/ et in eis glorificatus est. Qui videbant eos/ et qui audiebant de eis/ honorificabant deum. Idcirco unusquisque nisi se emundauerit ab omni re nequa et a sordidis quoque cogitationibus/ concupiscentiarum quoque malarum/ nec non et a furore atque inuidia/ superbia quoque ac vana gloria/ odio et detractione/ contradictione/ ac verbositate/ et inordinatis actibus/ que odit deus/ auertat semetipsum ac procul faciat/ nequaquam in eo habitat deus. Dico namque mihi. Si quis te in lutum ceni proiecerit/ et tibi sperte esse fecerit/ libenter hoc feres. Si tu cum sis cinis et vermis/ sustinere non potes/ quomodo vis impolutum deum/ qui cum sanctis et in sanctis requiescere solitus est/ ut in te cum sis totus fetidus/ et cenoso horrore repletus inhabitet.

Capitulum III. Exhortans nos ad mundificationem tam propter celestia bona nobis promissa/ quam propter cauenda picula diei iudicii improprie supuenientis/ quemadmodum in diebus hoc contigit/ timore ex scripturarum completionem exaggerans.

Et ideo fratres charissimi/ mundemus nosmetipsos

fos vt in nobis habitet / et pmissa eius celestia cōsequi mereamur: ne eius nomē sancto quod inuocati est sup nos / inferam⁹ iniuriā: nec ppter nos nomē dñi a pñdis blasphemef⁹ Parcam⁹ nobismetipsis / et intelligamus qđ in noīe eius / nostrū quoq; sonat nomē: eo qđ ipse christus vocet: et nos nihilomin⁹ christiani. Deus noster spūs est. Efficiamur ergo et nos spūales / vbi est em̄ spūs dñi / ibi libertas. Festinemus ergo / libertatis hui⁹ cōseq bonitatem. Cōsideremus qualis / et quāte cōuersationis nos dignos efficit. Agnoscam⁹ quia nos ad nuprias inuitauit. Salte nosmetipos diligam⁹: quēadmodū et ipse dilexit nos. Desideremus eū: vt glorificet nos. Consideremus autē ne in die iudicij vltionē duplicē exoluamus: cū recessisse quidē videamur a seculo et ea que sunt seculi sapiam⁹: cōtemnētes quidem pecunias: et iterū pro eisdē sollicitudinē gerentes: carnalia fugiētes: et eadem denuo psequētes. **U**bi vereor: ne dies ille super nos repentin⁹ insit: et subito nudī atq; inanes: necnō et iam imparatī vnusquisq; semetipm vitupare incipiat. **I**diū nancq; et in diebus hoc ppeffū sunt. Manducabant / et bibebant nubebant et nuptiū tradebāt: et mercimonijs insitebant: donec venit diluuiū et pdidit vnuerfos. Admirabile autē negociū erat fres. Videbant nāq; quō cōueniebant in vniū iumenta camporū: elephanti quidē ab India / ac pside ptribus aduentabant: leones autē ac pardī cum hoibus et hircis cōmixtis pariter / et nihil se ledentes inuicē cōcurrēbāt. Serpētes et volucres pennate: insectantes neminē consuebāt: et in circūitu arce diuina pudentia morabant. **H**ec p singulos dies fieri pspiciebant. **I**psū quoq; arce edificij pconem ad eos vt penitentiā agerent in clamantē: in nullo pro: sus curabant: neq; cernētes tale miraculum / cōuentū scz irrationabiliū iumentoz compūcti sunt ad saluandū. **T**imeamus igit charissimi neq; et nobis hec pati contingat. **S**cripture etem cōplete sunt: et nō ē qđ relinquat: nisi aduersarij nostri aduentus horribilis. **I**n expletione em̄ rhomani regni: necesse est seculū cōsummarī.

Ca. III. Persuasue concludens vt volens saluari pperet et festinet: pu chras ad hū inducens similitudinū compationes atq; rationes: cum incussione timoris ppter carnales passiones et vitia nostra: subiūgens tandē

doctrinā q̄ cogitatioēs cordis agnosci possit.

Qui ergo salua
Qui vult: pperet et festinet. Et qui vult introire in regnū: ne velit in curiosus existere. Et qui vult liberari a gehēna ignis / legitime colluctet: et q̄ immortales vermes effugere: vigilans debet esse ac sobrius. **Q**ui exaltari desiderat / semetipm humiliet: et qui gaudere desiderat / lamentet et lugeat. **Q**ui diligit introire in thalamū: relucētem lampadem / et oleū sibi sumat in vasculū. **Q**ui expectat in illis nuptijs inuitari: splendida indumēta possideat. **C**iuitas regis nostri exultatione et leticia plena est: imensitate decoris ac luminis radiat: dulcedine insatiabili suauitateq; redundat: vite quoq; eternitate exundat. **C**ōmoratib⁹ in ea / abunde hec oīa largiter pfluūt. **Q**ui ergo cupit esse ciuis regni: ad hec que memorauim⁹ festin⁹ occurrat.

Dies em̄ cōcludit: et nemo nouit / quid sibi ī itinere hui⁹ vite cōtingat. **Q**uēadmodū em̄ si q̄s viator arripiens itineris sui longum interuallū: discubens obdormiat vsq; ad vesperum: deinde expgefactus / pspiciat qđ iā clauditur dies: cū ceperit pperare: repente efficiantur nubes: grandines: tonitrua quoq; et fulgura / ac pressure eū vndiq; cōturbatioēs q; circūdent: ita vt neq; ad mātionē valeat puenire: neq; ad locū illū / seuiente tempestate diuertere. **S**ic et nos / si ī hoc tpe negligam⁹ huiusmodi penitentiā / sustinebimus vltionem. **I**ncole em̄ sumus in hac vita / atq; peregrini: festinemus ergo in patriā et ciuitatem nr̄am / locupletes ac diuites remeare. **R**egociatores sum⁹ spiritales: querētes preciosissimā margaritā q̄ ē christ⁹ saluator nr̄: gloriā nr̄a et thesaur⁹: q̄ a nullis latronib⁹ inuadit⁹ vlfuratur: festinem⁹ q̄ possidere eū. **B**rtis nāq; ē / etiāq; btis: q̄ festinauerit possidere eum. **P**ossidendo nāq; eū / gloriā pmeremur. **I**nsuperabilis autē ē / q̄ creatorē vnuerforū possidere neglexerit. **H**mōi em̄ hō sponte se in pnicem tradit: nolēs possideri ab eo. **F**unquid ignoratis charissimi: qz palmites sum⁹ ex vite verissima / q̄ ē christus iesus? **V**ideat itaq; vnusquisq; vfm: ne infructuosus existat. **P**ater em̄ vitatis: afferētes fructū vites studiose excolit: vt ampliorē pferāt fructū: q̄ aut nō ptulerit fructū: abscidet et extra vineā picietur: vt ignis incendio cōcremat. **P**ropter qđ

Capitulum

V

attendite vosmetipsos. ne infructuosi inueniamini. et excisi in eterna ignis tradamini eterni. **S**emen optimum sumus. quod christus parafamilias. qui est celi et terre conditor. seminauit. **E**cce iam messis aduenit. et messores iam falces ad metendum paratas in manibus tenent. **V**idete itaque ne quis vestrum zizania inueniat. et colligatus in manipulos. eterne flamme ardoribus conflagret. **N**ondum intelligitis frequenter terribile nobis transfretandum est pelagus? **Q**ui perfecti fuerint. et viri sapientes et negotiatores iam paratum habentes questum merce monij. cum gaudio expectant. quasi eis ventus asperet. et transfretantes hoc pelagus. ad portum vite eterne perveniunt. **E**go autem et qui mihi sunt similes. cum per diversa huc illuc attrahimur et extollimur. nequaquam in corde nostro sollicitudinem gerimus. quod necesse est nobis huc transfretum transire. **U**bi pertimesco ne subito ventus asperet. et inveniamur imparati. et tunc victos nos manibus mittant in tenebras exteriores. ut ibi dies negligentie nostre atque segnitie defleamus. cernentes quidem alios exultantes et letantes. nos vero in tribulationibus et laboribus constitutos. **P**ortus namque ille negotiatorum est. et unusquisque in suo patrimonio exultat. et in suo mercimonio letatur. **R**escitis dilectissimi. quare rex regum. ad filij sui nuptias nos inuitat. **Q**uid negligimus. et non festinamus. hic nobis indumenta splendida. et lapides refulgentes. et oleum in vasculis nostris assumere. **S**i autem quisque usurpaverit introire. vestem non habens nuptialem. advertet quod homini patiatur. **I**ubente enim rege. alligabunt eum manibus et pedibus. et mittent in tenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium. **T**imeo enim charissimi. ne carnales passiones de thalamo illo nos eiciant. ne habitum solummodo extrinsecus ostendamus. et habentes carnales passiones. intrinsecus langueamus. **E**xterior siquidem habitus ubi mens nostra habitat. ostendit. **O**rnatus quippe vestitus indicat. quod ea que terrena sunt sapimus. **P**er studium clarioris amicitie ab eterno claritate nudi esse dinoscimur. **E**scarum vero suavitas. gula nos esse subiectos commendat. et per amorem placendi nobis. inanis glorie cupidi esse dinoscimur. **A**ccidia autem pigritia nos torpere demonstrat. cupiditas plurimum possidendi nequaquam nos desiderare christum ostendit. **I**nvidia etiam nos iudicat vitiolorum servituti esse subiectos. **P**er linguam autem. quod cor

desiderat. predicat. **Q**ue enim cor desideravit. et meditat. et lingua. et sepe per labia deprehendunt mentis occulta. eo quod os nostrum pateat. non habens ostium nec custodem. et sermo noster indifferenter prorupens egreditur. **P**er sermones autem sepe cor nostrum inimicus latrocinat facilitate verborum. os enim cum non servat cum corde mysteria furantur ab eo cogitationes. et cum putaverit cor apud se retinere mysteria. oris intemperantia publicat. et cum arbitratus se ab aliquo non intueri per sermones denudat. **S**uavitas enim detractionis. odio eam repleta esse demonstrat. **N**e ergo decipiat quisque putans se esse aliquid per religionem. quod videtur extrinsecus. **S**i enim putaverit quis fallere fratrem suum. religionem simulans. semetipsum fallit ac decipit. **E**cce enim ex conversatione ipsius. falsa eius religio demonstrat. **S**i autem cupis cogitationes cordis eius addiscere. accede ad os eius. et discere ab eo. vestrum de terrenis. an de celestibus cogitet. de spiritualibus. an de carnalibus. de voluptatibus. an de continentia. de affluentia possidendi. an de voluntaria paupertate. de humilitate. an de elatione arrogantie. de charitate. an de odio. **E**x thesauro enim cordis. consuevit enim os cibos proferre his. que ad se accesserunt. **E**x meditatione quoque lingue et conversatione hominis. quid cor desideret. vestrum christum autem pro seculum comprobatur. **E**t inuisibilis anima qualis sit. siue bona siue mala. pactus corporis sui conspiciuntur. **Q**ue quidem naturaliter bona est. sed subintrante malicia. per liberum arbitrium commutat.

Ca. V. Excludens errorem. ne quis putet passiones supradictas esse naturales. ostendensque ex compactione libere voluntatis ad **A**gricultor. quomodo circa hominis passiones. voluntas inserat aliquas virtutes optimas. aliquas consuetudines pessimas. quomodo etiam divinas scripturas habeat pro consiliatoribus. quos si deserendo oberraverit. et penitens ad legistatorem recurrerit. cum pietate suscipiat.

Nec quisquam naturalis asserat passiones. ne quis cumque asseruerit. culpatus existat. **A**ttonde te ipsum ne bona conditione. boni dei. ad crimen deducas. fecit enim deus omnia bona valde. naturam quoque nostram bonis operibus decoravit. **S**i quis autem finem naturam estur. non inculcat. si in mensuram sumplerit cibum.

si autē edens mensurā excesserit / denotatur. **N**aturalem namq; esuriam quis nesciat. **N**ihilominus si sibi naturā quispiā siciat. nō erit in culpa / si potū ad mensurā pceperit. si vero modū in bibendo excesserit. debonestat: q̄a naturalis est sitis. **R**ursum si sibi naturā q̄s dormiat / nō incusat / sed ad mensurā dormiat. si vero supra naturā somno indusserit / aut eneruatū semetipm̄ sopori atq; tercie tradat prodit natura p̄p̄ia qd̄ somni consuetudine supat. **N**atura siquidē et consuetudo. vtrūq; p̄tū p̄dicatores existunt. **N**atura quippe indicat seruitutē. cōsuetudo autē significat voluntatē. **E**x vtroq; em̄ homo consistit. **V**oluntas autē cū liberaz habeat facultatē. quasi quidam agricola esse videtur. **I**nserit namq; in hominis natura quēdam modū voluerit. alii qñ quidē virtutes optimas. alii qñ x̄o consuetudines pessimas. **H**oc autē modo consuetudines inserit malas. **I**n esurie qd̄e. gula libidinem. **I**n siti autē bibendi copiam. **I**n sopore x̄o eneruationē / et insatiabilem somnū. **I**n obturibus vero oculorū / pessimos et volatiles sensus. in veritate mendacium. **I**nserit autē rursum virtutes optimas. **I**n cibo quidē abstinentiam. **I**n siti autē tolerantiam. **I**n somno vigilias. **I**n mendacio veritatē. **I**n oculorū obturibus / castitatem. **V**oluntas siquidē nostra cum sit forma agricolae / in momento oculi euellit consuetudines malas. et quēdam modum voluerit virtutes inserit bonas. eo q̄ ipam naturam possit supare ac vincere. **E**t quidem natura est / p̄ quā opationes gignunt. **A**gricole autē hui⁹ voluntatis sunt diuine scripture cōsiliatores ac magistri. docēt namq; agricolam nostrū / quali modo p̄suetudines malas euellit. et quō virtutes bonas inserat / studiumq; adhibeat. **V**erū q̄tū velit sobrius agricola noster et industrius extiterit. absq; magisterio diuinarum scripturarū / sine viribus est et indoctus. **D**iuinarū autē scripturarū instructio / intellectū ei retribuit ac virtutem. ita vt ex ramis p̄p̄iis / optime ei largiantur virtutes cum eas in ligno nature inseruerit. **I**ta vt si fidem bonam / in suam p̄fidiam inserat. spem quoq; in desperationem suam / dilectionē vero / in odium. et scientiam in ignorantiam. et laudem / in ignobilitatem suam. rursumq; inserit immortalitatem in mortem suam. **S**i autem voluerit noster agricola. pertinacia p̄p̄ia consiliatorem suum ac magistrum / dese-

rere. **D**iuinarum quoq; scripturarum eloq̄a inuenitur aduersis an fractibus oberrare. et in cogitationibus malis incedere / consuetudines quoq; pessimas que extra naturā sunt congregare. atq; in suam naturam inserere. id est. perfidiam. desperationem. odium. inuidiam. superbiam. inanem gloriam. gula libidinem. nimietatē bibendi. contradictionem contentionem. et cetera nō nulla h̄mōi. derelinquens namq; legis latorem. et ipse ab eo nihilominus derelinquit. **S**i autē denuo penitentia ductus / semetipsum agnouerit: ita vt legislatori suppliciter procidat et dicat peccauit quod te dominū meum et magistrum dereliquerim: protinus legislator / cum sit amator hominum / pro sua pietate suscipiet eum. et prestabit ei intellectum bonum et virtutem vt rursum nature sue terram valeat operari. euellere quoq; ex ea cōsuetudines pessimas deinde largietur ei vt virtutes bonas et optimas / pro his possit inserere. pro quibus valeat coronam sibi ac laudem acquirere. **E**t q̄ dem esurit sibi naturam. sed ad continentiaz studet. sicut nihilominus. sed sustinet patienter. desiderijs stimulat. sed sobrietatem exercet. grauatur somno. sed vigilare contēdit ad glorificationem dei. pigritia queq; torpescit / sed aperto ore personat in diuinis laudibus / quo pigritiam possit vincere. **I**taq; in tali certamine. laudem p̄merebitur et coronā. **C**oronam quidem quia superauit naturam. laudem vero quod sibi virtutes acquiserit. bonas.

Ca. VI. **O**ccasione preactorum gratias agens. cōmendansq; diuinam clementiam. benignitatem et misericordiam. cum commemoratione plurimorum dei beneficiorum. vt ad eius dilectionem nos prouocet.

Gloria itaq; nūc clementie eius et confessio benignitatis eius. quando ita misericors per benignis existit. **Q**uis pater. suos sic diligit filios. **C**uncta nobis bona impartiens affluenter. et omnia nobis dispensans pulcherrime. **S**anat vulnera anime nostre. et contempta nobis. longanimiter suffert. **V**ult enim saluos nos omnes fieri / omnes cupit sana-

Capitulum

re / et oēs vult regni sui fieri possessores. vult etiā vt voluntatis nre arbitrio cōteram^o oīs languoris nostri duriciā. et qd̄ ē difficile ad sanandū. ipse sanitatē impartit. **O**mnē autē qd̄ facile recipit sanitatē. h̄ vult vt ppria industria ac voluntate curem^o. vt a volūtate ei^o gloriā mereamur. **E**t qd̄ pigri si inspexerit vulneratum. idcirco medelā sanitatis imponit: vt os ei^o ad glorificationē bonitatis sue aperiat. **P**etrōi quoq; pctā dimittit: vt erigat eum / et alacritate faciat. **I**nfirmiorē si viderit / veloci^o exaudit: neq; pusillaminis fiat. **C**ū autē patiens aut longanimis ostiū ei^o pulsauerit: tā incolūmitatis quā etiā mercedis p̄mia adipiscit: p̄ eo quod nō defecerit postulādo. **P**oterat em̄ nō petētib; nobis vulnera aie nre sanare: et ad bonitatē inuitos nos adducere. s̄ h̄ facere nō vult: ne volūtas nostra diuinis laudib; defraudet. **E**t quidē nos negligim^o q̄rere eum et cūctamur inuocare eū: ipse autē nos diligit. et ipse miseret. **I**pse nos redemit: et ipse suscepit. **I**pse illuminat oculos mentis nre: et ipse nobis compunctionis sue grām p̄bet / et dilectionis vt crucis ei^o suauitatē / ac dulcedinē gustātes indefinēter eū ac iugiter desiderem^o / et p̄quiramus. **B**ūt ille q̄ cū gustauerit dilectionez eius / et desiderauerit eū: p̄parabit semetip̄m vt charitate eius inenarrabili repleat. **Q**ui autē repletus fuerit charitate ei^o / aliā dilectionem nō recipit in semetip̄so. **O** charissimi q̄s nō talē diligat dñm? **Q**uis nō bonitatē ei^o adorando cōfiteat ac p̄dicet? **Q**ualē dō executionē habebim^o in die iudicij / si tantā neglexerimus salutē? **Q**uid dicem^o / qz nō audiui mus / nō cognouim^o? **Q**uid facere debuit qd̄ nō fecit nob? **N**ōne ex imensa altitudine et benedicto sinu patris / vsq; ad nos se humiliando descendit. **N**ōne cū inuisibilis existeret / nobis se p̄buit ad videndū. **E**t cū esset ignis immortalis / nōne p̄pter nos incarnat^o ē? **N**ōne vt nobis libertatē tribueret / palmis in faciem x̄beratus ē? **A**dmirandū et plenū timoris / ac tremoris negociuz. **M**an^o lutea q̄ ex limo terre formata fuerat / alapis pcussit faciē cōditoris celi ac terre. **N**os autez miseri atq; infelices. cū simus immortales et terre cinis / vsq; ad sermonē inuicē ferre nō possum^o. **I**lle cū esset immortalis / nōne vt nos viuificaret / prulit mortē? **N**ōne sepultus ē / vt nos secum resuscitaret? **N**ōne ex vinculis inimici nos absoluit / et alligans eū / ad cōculcandum

eum nobis tribuit potestatē. **I**n uocauim^o eū aliqui / et nō exaudiuit nos. **P**ulsauim^o ad ianuam eius. et nequaquā nobis apuit. **N**ā et si tibi morā fecerit ad audiendū / h̄ utiq; tibi multiplicatā mercedem / pro tarditate restituet.

Ca. VII. **A**criter increpās eorū ignauitiam qui huic seculo renunciauerūt / et tñ carnalia et terrena requirūt / multis eos cōmouēs exhortans et terrens rationibus / exemplis / atq; piculis / vt ad compunctionē et penitentiā incitentur.

In quo huic seculo renunciaſti chariſſime? **E**o qd̄ rursus requiem ſecularem requires. **I**n tribulationē quippe vocatus es. et tude refrigerio p̄ctar. **I**n nuditatē iuſſus es ire / et ecce veſtimentozū ſtudiū adhibere cōtendis. **I**n ſitim q̄ vocat^o es / et aquā renuens. vinū bibere delectar. **A**d plū nobilem nus inuitat^o es. et inermis ingredi cupis. **A**d vigilias q̄ vocat^o es. et inercia ſomni reſolueris. **A**d ſlendū et ad lamentandū vocatus es et tu cū cachinno riſus effundis. **I**n charitatē vocatus es. et tu odiū exerces in fratē. **I**n ſb iectionē vocat^o es et cōtradiciō. **H**eredem te regni ſui vocauit / et tu q̄ terrena ſunt ſapis. **I**n maſuetudinē et humilitatē vocat^o es. et ſuperbus et elatus incedis. **E**t quid in die illa dic turus es cū a chriſto audies. qz humiliat^o ſū p̄pter te / aut egen^o effectus ſum? **S**z qz nudus fui p̄pter te / aut efuriui aut ſitui / et dilexi te in toto corde meo / et proximum meum ſicut meipſum. **N**e velis ignorare / quia cogitationes tue et ſermōes tui ſcripti ſunt / et conſcientia tua que tecū opata ē / arguit te ſi mētiri volueris. **A**ut neſcis. quia oſis creatura. cum metu nimio ac tremore tribunali ei^o aſſiſtit. **M**ilia miliū et dena milia angelozū circūſtant. et tu mētiri te putas et dicere. qd̄ p̄pter te hec vniuerſa ſuſtinui. cū nihil omnino pruleris. **V**ide ne duplicē vltionē p̄ſoluas. malozū vicz actū ac falſitatis. **S**z ſurge et exp̄giſcere a ſomno. et cogitationes tuas adaperi. intra temetip̄m. et p̄ſpice. qz iā claudit dies. **S**ed et iam hoc frater intellige. qz fratres nri q̄ heſterno nobiſcū pariter loq̄bant. veſpe hodie nobiſcū nō ſunt. ſed ad dñm ſunt ac noſtrum vocati perrexerunt. vt vnufquifq; eozum negociationis ſue queſtum oſtēdat

Ecce nunciam disce de hesterno atq; hodie-
 rno die. quō hestern⁹ qdē q̄si flos matutin⁹
 excessit. hodiern⁹ x̄o q̄i ymbra vesperia trāstet
Contemplare etiā questū negociatiōis tue.
 si fecisti fin dñi imperiū. **U**t em̄ velocissimus
 cursus. dies nostri p̄tereūt. **B**eatus ergo q̄
 sibi questum p̄ singulos dies huiusmodi ne-
 gociationis acquirit. vt congregatū eū in vi-
 tam eternā p̄cipiat. **Q**uid aut̄ tu dilectissi-
 me negligis. et incuriosus existis? **Q**uid tāq̄
 vino inebriaris accidia? **Q**uid exacerbas te
 mentipm̄. māsiōi nāq; i hoc mūdo facta ē. quē-
 admodum quidā duo viātes. in itinere sibi in-
 uicem occurrentes in suū singulū p̄gentes ho-
 spitiū. vespe aut̄ facto mansit vnusquisq; qua-
 potuit puenire. et facto diluculo ab inuicē dis-
 cesserunt. **I**nlellexit nāq; vnusquisq; eorum
 quid habeat in domo p̄pria. diuicias an pau-
 pertatem. requiē an tribulationem. ita et nos
 in hoc seculo sumus. **M**ansione nāq; assimila-
 tur hec vita. **E**x ipsa em̄ vnusquisq; in suo di-
 uiditur loco. et intelligit quid habuit an̄ recō-
 ditum. **R**eḡ em̄ vnusquisq; nostrū ignorat
 quid premisit in celis. orationem cum lachry-
 mis. an cū puritate vigilias. an psalmodiam
 cū compunctione cordis. aut abstinentiā cū
 humilitate. an terrenorū renūciationem. an
 charitatem non fictam. et desiderii christi. **S**i
 hoc tu p̄misisti. scito te incunctanter ad requi-
 em pergere. **S**i vero nihil horum p̄misisti.
 p̄didisti fili charissime animā tuā. **Q**uid i hac
 mansione exasperas pximū tuū? **H**anc est
 ab eo sepandus es. **Q**uid aut̄ sup̄bis aut in-
 solefcis? **Q**uid aduersus pximū tuū tristis
 ambulas. cui on⁹ portare debueras. **Q**uid
 aut̄ te sollicitudo escaurū aut opimentoꝝ ma-
 cerat? **Q**ui dat iumentis escam ipsoꝝ. te nō
 nutriet? **Q**ui eū diurne glorificas. qui expe-
 ctas heres fieri regni eius. de esca et opimen-
 to conuerteris. **Q**ui mortificasti temetipm̄
 mūdo. que terrena sunt sapis. **Q**uid temet-
 ipsum fallis ac decipis? **Q**uid medicū ex aspe-
 ras nolens sanitatē recipe. et tpe curationis
 vulnera tua occultas. et medicū i culas. quod
 nō sis consecutus incolumitatis remedium?
Tempus tibi penitentie datū est. et agere pe-
 nitentiam negligis. **Q**uid ergo incurias legis
 larozē. quod mortē tibi induxerit. cū tu incuriosus existis? **N**ūquid dices mortū in illa ho-
 ra necessitatis. sine me penitentiam agere.
Vigila dilectissime vigila. vt laqueus sup̄ te
 hora illa nō adueniat. et tunc obstupescas et

ad conscientiam tuā recurras et dicas. **Q**uō
 elata ceruice ambulāte me. oēs dies mei trāst
 acti sunt? **Q**uō tempus meū in cogitationi-
 bus terrenis sup̄fluo p̄terijt? **Q**ue erit vtili-
 tas. si hoc reputas quādo hora mortis instite-
 rit. nec concedit nobis in hoc seculo amplius
 cōuersari. **P**one itaq; mētē tuā ad hec que
 narrant. **I**ntroecant in aures tuas. que a dño
 dicta sunt. **L**rede eius sermonibus. **A**it enīz
 quia et de ocioſo verbo redditur i sumus ratio-
 nem. in illa die iudicij. **S**ufficit autē nobis ad
 metum solus hic sermo. si conscientia nostra
 sobria fuerit. **S**i aut̄ quadā leuitate per diuer-
 sa animus puagatur. neq; ipsa que sunt scri-
 pra intelligit. neq; ea que dicuntur auscultat
 com p̄t h̄mōi fistule recipienti aquā. et nō sci-
 enti quō eam p̄trāsit. **Q**uis ergo putas nō
 defleat. quia dñs orbis terre tam per se quaz
 etiam per pueros suos p̄phetas et apostolos
 clamat et p̄dicat. et qui audiat nō ē? **Q**ue sunt
 aut̄ que p̄dicant ab eis? **F**uptie parate sunt
 inquit. et altaria mea imolata sunt. **S**pon-
 sus cum claritate et magnificētia in thalamo
 residet. et cū gaudio intrantes recipit. ianue
 patent. ministri festinant. **P**redicatores con-
 uolāt. **P**riusq; ianue claudant velocitate pe-
 dum concurrunt. ne nobis foris remanere cō-
 tingat. et q̄ nos introducat. vltimus non erit.
Sup̄ his aut̄ nō est qui intelligat. nō est qui
 studiū adhibeat. signa uia et cura seculi hui⁹
 mentē nostrā quasi cathena colligat et p̄strin-
 git. **D**iuinas quidē scripturas recte scribim⁹
 et recte p̄legimus. recte aut̄ eas audire nolu-
 mus. quia que illic inserta sunt. p̄ficere recu-
 samus. **Q**uis putas aliqui p̄gre in longin-
 quā viam. sine viatico p̄fectus est. quē admo-
 dum nos profici sci volumus. **H**ic aut̄ alimen-
 ta req̄rentes. nihil ad p̄fectionē nostrā p̄fe-
 rimus. **B**eatus qui cū fiducia pergit ad dñm
 portans sine defectione viaticum. vt nullam
 penuriam patiat. **E**cce decem yrgines
 lampades accipiunt. et serui negociantur. ex-
 pectantes dominum suum. cognoscētes qd̄
 accepit regnum suum. et venit cum claritate
 et virtute multa. coronare seruos suos. qui ac-
 cipientes ab eo pecuniam. optime in ea mer-
 cati sunt. interficere autem inimicos suos q̄
 regnare eum super se noluerunt. quē admo-
 dum si media nocte profundo sopore. natura
 hominum occupata. repente de celo sonus ef-
 ficat magn⁹. et tonitrua terribilia. et corusca-
 tiōes. ex p̄cepti sbito dormiētes. colat vn⁹ q̄sq;

que sua sunt / siue bona siue mala: qui autē mala gesserunt / iacentes sup lectum suum peccatiunt pectora sua / quia nō est quoq̄ fugere et abscondere. vel sup his que gesserunt penitētiā agere. **C**etera em̄ quassat et tonitrua timore concutunt / fulgura pauore cōmouent. **T**unc obtinebit eos / p̄funda obscuritas. ita vt hora illa / fulgur velox repente totam commoueat terram. **T**ube em̄ cum timore de celo buccinant / et suscitant dormientes / excitāt quoq̄ eos qui a seculo dormierūt. **E**st em̄ cū suis x̄tutibus cōmouebunt. et terra vniuersa quasi aqua maris / a facie glorie eius contremiscet. **I**gnis siquidez terribilis discurrat a faciem eius. emundans eam ab iniquitatib⁹ q̄bus fuerat contaminata. **I**nfernus portas suas q̄ a seculo sunt patefaciet / mors destruetur / puluis qui putruerat. id est. humana caro / audiēs vocē tube viuificabit. **V**ere em̄ miraculum ē intueri / quō contra ictum oculi in infernū. quasi multitudo piscium in mare enutrita ita et innumerabilis copiosaq̄ ossiuz multitudo humane nature. vñ quodq̄ eoz curret / p̄p̄iam iuncturā inquirens. surgentes quoq̄ clamabunt om̄es et dicēt. **G**loria ei qui nos congregauit / et p̄pter suam clementiam resurgere fecit. **T**unc iusti exultabunt / et sancti letabunt. et veri et p̄fecti monachi cōsolabunt. et a labore abstinentie sue requiescent / martyres coronabunt. ap̄l̄i ac p̄phete glorificabunt. **B**eatus qui p̄meruerit in hora illa videre / quō cū gloria accipientur in nubibus / obuiā imortali sponso. om̄es qui dilexerunt eū / et festinauerūt p̄ficere oēs voluntates eius. vt em̄ vnusquisq̄ hic / ad excelsa puolat premiorū. et quēadmodū hic vnusquisq̄ se emūdauerit / sic eius gloriā intuebit et quō quisq̄ desiderauit eum. sic satiabit dilectione eius. **A**dmirabit etiam p̄m̄us adaz in hora illa videns magna et terribilia / quō ex eo solo et cōiuge eius / im̄se nationes et multitudines producte sunt. **M**agis autē ammirabit glorificans conditorē deū / quō ab vna natura / et ex vna creatura exortī / in regno celorum et in paradiso / et in inferno. sortem pro suis meritis suscepit. **G**loria soli sapiēti deo.

Ca. VIII. Inducens ex superiorum recordatione compunctionem et querelam auctoris miseriam suam confitentis ac misericordiam dei / fratruq̄ suorum preces implorantis: sollicitudinē quoq̄ carnalem disuadē

et ad negotiationem spiritalē atq̄ vite. et negociorum suorum rationem per singulos dies faciendam / exhortantis.

Ostrissimi recordatus sum hore illius et intremui. considerauit illud horrendum iudicium / et expaui. **L**eticiam quoq̄ que est in paradiso / et ingemiscens fleui / vsq̄ q̄ nō remāserit in me x̄tus vt amplius scirem / quia negligentia et elatione p̄teriuicis meos. et cogitationibus fordidis / anni mei finiti sunt. **Q**uō elapsi sunt / nō considerauit / quō transierunt / sentire nō potui. **D**ies mei defecerūt. et iniquitates mee multiplicatae sunt. **H**eu mihi charissimi quid faciam in compunctioe hore illius / quā mihi noti mei circūsteterint / qui me beatificabant / hui⁹ religionis habitum cōtemplantes. ab intus autē vas plēnū erā iniquitate et imundicia. et eum qui scrutat corda et renes obliuioni tradideram. **V**ere p̄fuso ibi est / etiam miserabilis qui illā cōfusionem exceperit. **A**matoz hominū benignissime / adiuro te per miserationes tuas / ne me a sinistris tuis statuas. cum his qui te exacerbauerunt ne dicas mihi nescio te / sed tribue mihi propter multā miscēdā tuā indefinenter compunctionem et fletum. et humilia cor meum et sanctifica / vt fiam templum gratie tue. **N**am et si peccator sum et impie gessi / tam en ad ianuam tuam iugiter pulso. **E**t si piger sum et incuriosus / atq̄ vñ viam tuam incedo. **F**rateres mei dilectissimi obsecro vnanimitate vestraz festinate placere deo. **D**um tempus habebitis plorare in conspectu eius diebus ac noctibus / cū oratis et psallitis / vt eruat nos ab illo interminabili fletu / et stridore dentiu. et a gehenne igne / et a verminibus imortalibus / vt in regno suo gaudere nos faciat / in vita illa imortalī. vbi fugat dolor / tristitia / et gemitus. vbi ne lachrymis aliquis. nec penitentia indiget. vbi nō ē timor et tremor. vbi nō ē mors et corruptio. vbi nō ē aduersarius et ipugnans. vbi nō est exacerbatio et ira. vbi nō est odium et inimicitia. sed om̄ino gaudium et leticia et exultatio. et mensa spiritalib⁹ cibis plena / q̄ p̄parauit deus diligētibus se. et beatus q̄ p̄meruerit eam / infelix autē qui fuerit p̄uatus ab ea. **O**bsecro vos fratres charissimi effundite sup me viscera vestra. et precamini pro me peccantes benigno et amatoz hominū ynige

nito filio dei: vt faciat mecum miscelam: et liberet me a multitudine iniquitatum mearum: et collocet me inter macerias benedicti paradisi: vt vobis hereditas eius: vicinus efficiar: eo quod vos estis charissimi filii: ego vero quasi canis abiectus: vt projiciatis super me micam de mensa vestra: vt impleat in me quod scriptum est: quasi caruli edunt de mensa filiorum. Ita dilectissimi mihi effundite super me orationes vestras: et venite festinemus ad vitam nostram. Omnia enim quasi umbra pretereunt. **Q**uiamus etiam mundum hunc: et omnia que in eo sunt. Sollicitudinem quae carnalem propter salutem anime nostre nullam habeamus: sicut et dominus nostrum ait. **Q**uid enim proficit homini si mundum lucratus fuerit: vniuersum autem suum detruenturum pariat. **A**ur quam dabit homo redemptionem animae suae? **N**egociatores sumus spirituales: o dilectissimi comparati sumus negotiatoribus secleribus. **C**onsiderate que dico fratres. **S**ecularis negotiator pro singulis diebus lucrum seu dispendium supputat: et si detrimentum sustinere se intelligit: festinat ac sollicitudinem adhibet: et commodat: quanto mercimonium suum saluum restituat. **I**ta et tu dilectissime pro singulis diebus: vespere et mane: diligenter considera: qualiter se habeat mercimonium tuum. **E**t ad vespere ingredi in cor tuum: et scrutare te metipsum: et dicitur. **P**utas ne in aliquo acerbaui deum? **N**e habui oculos locutus sum? **N**e immoderate egi? **N**e irritaui fratrem meum? **N**e aliquem detractionibus laceravi? **N**e forte perfallere me: cor meum et mens mea fantasmas seculi cogitauerunt? **N**e forte concupiscentia carnalis super me irruit: et ego liberi animo susceptus: ne sollicitudinibus terrenis superatus sum? **S**i in omnibus his damnatum tibi illatum intelligis: festina quanto melioribus commodis repareris. **I**ngemisce ex intimo corde: profer ab oculis lachrymas: ne idem rursus detrimentum sustineas. **E**t facto diluculo iterum eadem meditare et dicitur. **Q**uoniam putas non ista transijt. **L**ucratus ne sum in ea mercimoniis meis. **P**utas mens mea vna cum corpore vigilauit? **S**i oculi mei lachrymas perdiderunt? **N**e cum genua in oratione pro nocte posuisti: in sopore somni deductus sum? **H**ec adueniunt mihi sordide cogitationes: et libenter eas meditatus sum. **E**t si te deceptum in his senseris: festina sanitatem recipe: et statue custodiam in corde tuo: ne rursus eadem patiaris. **S**i ita sollicitudinem habueris: saluabis mercimonium tuum: et domino tuo placebis: et tibi metipsum utilis eris. **A**tende autem tibi: nec te velis seignicie ac negligentie tradere. **P**incipium

quidem perditionis: est negligentia. **I**mitare autem apem: et prospice admirabile mysterium: quomodo ex diuersis floribus terre: suam operationem congregat. **I**n hoc ergo exiguo animante considera. **S**i enim congregati fuerint sapientes mundi: atque orbis terre philosophi: non valebunt prudentiam eius differere: quomodo ex floribus quidem: quasi quedam monumenta edificat. **S**e pelit autem ibi soboles suas: et cum viuificauerit eas: quasi quidam princeps: milicie vocem suam ad eas emittit: quam pariter audientes: volitare incipiunt. **T**unc monumenta illa vnde egressi sunt soboles: operantur: ac replere festinat escarum dulcedine: ita vti osius prudens si considerat: glorificet conditorum deum: admirans quod ex tam puo ac vilissimo animante tanta sapientia processerit. **S**iliter ergo et tu charissime congrega tibi diuicias et thesaurum quem fur nunquam continget et permittit in celum. **N**am et principes terre: si voluerit quisquam eorum in regionem abire longinquam: permittunt famulos suos cum patrimonio suo: vt cum in preparata mansionem peruenierint: ibi diuerant. **I**ta et dilectissime permittite patrimonium tuum in celis: vt suscipiaris in tabernaculis sanctorum.

Ca. IX. **E**xhortans vt tribulationes mundi patienter tolerant: et ne spes in temporalibus sed in domini amoris hominum benignitate ponatur: qui cuncta bona largitur et laborantes mercede non fraudas: pro hoc puocans nos ad vigilantiam vt aduenire sponso et alijs in regnum susceptis: nos excludamur et postea negligentiam nostram frustra defleamus. **D**oces quibus quomodo dominum iuocare debeamus: et perfectos viros imitari: corpus ad carnalia non assuescere: discretionem nihilominus circa eius castigationem obferre: amonens tandem vniuersum quomodo ita debere incipere: vt possit perficere inceptum.

Ne velis ergo te

Ne velis ergo te propter breuitatem negligere: ne propter secleris infinita penitentiam incipias. **N**on audis dominum dicere. **I**n hoc mundo tribulationem habebitis. **I**te ruit: in patientia vestra possidebitis animas vestras. **S**i autem tu propter molliam mentem: atque incuriam: in tribulationibus huius mundi odium habeas: deuitas quidem patientiam: carnalem quidem voluptatem consideras quomodo iugum christi bonum ac suauem: propter tuam ignauiam quomodo durum et graue: et quod non facile possit portari detrahis et iudas: et te ipsum in perditionem tradis: cum ista carnis: et quomodo tui miserebitur: si te ipsum in infernas: quomodo tui miserebitur: si assumes arma domini: quibus dimicare

Capitulum

cōuenerat. i. cor. tuū verfa vice defigas. **S** in hac vita tātūmodo gloriaris. multum vana est spes tua. et expectatio tua infelix est. **Q**uid est quod os tuum orat deum: et q̄ sunt que p̄scis ab eo? **S**eculi hui⁹ requiē/ an immortalitatē/ac p̄petuam vitam? **S**i hec temporalia et nō manentia requiris: melior est te fornicator: et melior est similiter latro. **H**i enī deprecant̄ vt salui fiant: et te beatificant quē in hac bonitatis cōuersione fallaciter militare p̄spiciunt. **O**dio nāq; habens lumen/ te nebras dilexisti: et regna celozū deserens: terrena et tpalia cōcupisci. **T**imuisti miserabilis ne benignus deus/ et amator hoīm/ laborem tui opis fraudaret: quiq; nō vicēdet laboris: ip̄e p̄ueniens id̄tutē. **L**oz quoq; tuū ip̄e cōpūgit: et mercedem ip̄e tribuit. **C**uncta tibi ab eo largiunt̄: et tu in elationē extolleris? **P**rocedem mercennarij exquiret ab his/ qui eum fraudare voluerint/ et tuarū lachrymarū habuit denegare mercedem? **A**bsit. **Q**ui ait. q̄rite et inuenietis. pulsate et apiet̄ vobis. mendax ergo efficit̄. **N**equaq; te hec suspitio miserande decipiat. **Q**uis tui emulus fuit? **Q**uis tam seuius et inuidus extitit? **I**lle nimirū adūsarius hostis bonozū/ illius est hoc studium/ vt null⁹ hominū salutē inueniat. **V**eni nūc itaq; in temetip̄m. et ne velis odire aiā tuā. **A**peri oculos mentis tue. et prospice eos qui tecum sunt. quō in cōmune dimicant. quō festinant. lampades suas tenētes in manibus. et os eozū laudat et glorificat immortalē sponsū. **O**culi quoq; eozū pulchritudinem eius cōsiderant. et aiā exultat et viger. **A**duerte et vide/ qm̄ ap̄propinquabit. veniet et nō tardabit. vt expectantes se repente letificet. **E**xit vt p̄sonet vox. ecce adueniet sponsus: et hi q̄ tecum sunt. p̄cedent cū gudio/ habentes secum lampades relucentes. et splendida indumenta. **A**udient enī vocem eius dicentem. **V**enite benedicti patris mei. possidete paratum vobis regnū/ a cōstitutione mūdi. **T**ūc necesse est. cum clamorē factum audieris. dicas eis. **F**ratres mei/ donate mihi pusillum olei. ecce lampas mea extinguit̄. **A**udies q̄ ab eis. **N**e forte sufficiat nobis et tibi. vade potius ad vendentes et eme. **E**t tunc p̄ges penitens et afflictus: et tempus emēdationis iam nō inuenies. **T**erra enī vniuersa tremabit ad gloriā eius/ et tunc plorās et ululans dices. **Q**uado et pulso/ et quis scit si apiat̄ mihi. **R**edies aut̄ pulsabis. et respondebit̄ tibi ab intus

Amen dico tibi/ nescio q̄s es. **G**rade a me operarius iniquitatis. **S**tante aut̄ te. introibit i aures tuas vox leticie et exultationis. et agnoscēs vocem vniuscuiusq; collegarum. et ingemiscens dices. **H**eu mihi misero. **Q**uō a tāta claritate priuatus suz? **O**si tempe vite mee cū ip̄s eram. et nunc ab eis sepatus sum. **I**uste p̄pessus sum. **I**lli aut̄ abstinebāt. ego aut̄ indifferenter agebā. **H**i p̄sallebāt. ego vō ridēbam. **H**i cum genu flecterent stebant. ego vero extollebar. **H**i humiliabant semetip̄os. ego vero superbiebam. **I**lli se viles et exiguos deputabant. ego vero ornatu vestium delectabar. **P**ropterea illi nunc exultant. ego aut̄ lugeo et lamentor. **I**lli letant̄. ego vō amarer de se. **L**uigila itaq; miserando euigila. et imensam eius bonitatem considera. et ne velis salutē tuā negligere. **E**t exquire eū. et erit in salutē velociter/ inuoca eum et proteget te. **D**a ei vt recipias ab eo centupluz. **S**i cartula cum sit absq; anima per litterarum apices clamat. et omne debitum quod in ea scriptum est restituit. q̄to magis benignus de⁹ dabit gratiam querentibus eum? **C**hartula per litteras vsuram super vsuram augmentat. et thesaurum gratie mercede orationum deus multiplicat. **N**e velis incuriosus existerē. nec domines tui sollicitudo terrenozū negociozum. neq; in desperationem temetip̄m adducas. **D**eus enī propter viscera misericordie suarū. suscipit et proteget te. et omnes qui eum ex toto corde quesierint. **A**ccede ergo ne dubites. et procide ante eum. ingemiscens et plorans dicit̄ ei. **D**ne meus et saluator meus. quare me dereliquisti? **M**iserere mei qm̄ tu es amator hominum. qui solus es sine peccato. **E**xtrahē me de ceno iniquitatum mearum. vt non ibi infigar in eternum. **L**ibera me ex ore inimici mei. ecce enī vt leo rugit deuorare me cupiens. **E**xcita potentiam tuā et veni. vt saluum me facias. **C**oruisca coruscationes tuas et dissipa virtutes eius. expauescat et tremiscat a facie tua. **I**nfirmus nāq; est. neq; habet virtutes stare ante conspectū tuum. neq; ante faciem diligentium te. **T**u idens enim signum gratie tue. pauore concussitur. et confusus discedit ab eis. **E**t nunc dñe salua me. quoniam ad te confugi. **S**i ergo sic accesseris ad eum et inuocaueris eum ex toto corde. confestim quasi bonus pater et misericors. mittet gratiam suam. et auxiliabitur tui et omnes voluntates tuas adimplebit i bonū

Ita ergo age charissime mihi ita age et accede et noli negligere inuocare eum et noli incuriosus esse. Et neque in me segne ac desidiosum intendas mihi enim sufficit confusio vultus mei motu et non intelligenti dicenti et non facienti. Sed esto imitator perfectorum et spiritualium patrum et regulam eorum exquire. Et ne velis que sunt ardua et excelsa incipe que nequaquam valebunt proficere neque ea que sunt nimis exigua et ibecillia ut multiplicata tibi merces accrescat. Ne nutrias corporis tui ne te incipiat impugnare. Neque illud carnalibus voluptatibus insuecas ne pregrauet anima tua et ad ima depressus vitium deducaris. Si autem in his te dederis ut desideria eius proficias derelinquet viam planam et rectam et asperam et prupram incedet. Omnem quod sordida cogitatione facile recipit nec ultra potest esse prudens vel sapiens. Et si iterum supra modum eundem volueris affligere etiam per hoc animus grauatur segnitia atque desidia obrinebit et supplebit iracundia. In laudibus quibus et omnibus atque in bonitate obedientie pigri ac remissus efficit. Institutum quoque tuum mensura bona ex equo pondere gubernet. Dico tibi. Nunquam in stadio spectatores equis currentibus astitisti. Ac rursus nauiculam in pelago contemplantur esse. Equus vero si supra modum ad cursum concitati fuerint interiserunt iterum si supra quam mensura exigit fuerint relaxati ipsum aurigam deiecerunt per diuersa traxisse. Sicut et nauicula in mari si supra capacitatem suam fuerit onerata fluctibus comprimetur et si rursus leuiata et absque onere fuerit velorum vehementia ventorum submergitur. Sicut etiam corpus et anima si supra modum ex his que supra diximus fuerint abiuncte per grauata decidat utrumque necesse est ac succubat. Propterea bonum est ita vniquemque incipe ut proficiat ut possit deo placere et vtiliter sibi et ipsi ac proximis exhibere.

Ca. X. Veros et perfectos monachos commendas et ad certamen puocans pigros per aptam similitudinem putas ostendens ex comparatione monachi ad militem quomodo segnis et negligens a diabolo vincatur vigilans vero per gratiam dei adiuuetur occasione cuius diuinam gratiam plurimum commendat.

Us estis benedictus grex christi. vos estis luminaria orbis terre. vos estis sal terre et columna sub celo. Vos inquam perfecti ac viri monachi estis que estis angeli super terram que angelo-

rum conuersationem diligitis. corpus siquidem gestatis humanum opus angelicum proficitis. Argo vobis in quo contenditis temporalis est retributio autem eius et laus in seculum seculi permanet. Labor abstinentie vestre breuis est at vero premium immortalis est. Quatum autem vos abstinentie regulam obseruatis et virtutes cum dilectione acquiritis tamen aduersariis vestris diabolus irritatur et seuus efficit diuersosque laqueos ad decipiendos vos atque impediendos occultat.

Attendite ergo vobis fratres charissimi a laqueis eius. Nullus enim absque certamine coronatur neque gratia dei deserit quemque si cum alacritate pugnauerit. Si quis vero semetipsum relaxat os suum pigritia detentus non operatur nec gratiam eius inuocat ut sibi auxilium conferat ne velit gratiam eius incurrere eo quod non fuerit ab ea adiutus. Quomodo dum si quis manibus ac pedibus sanus extiterit habeatque coram se plimas escas oppositas et pigritie causa noluerit eas ori suo applicare et comedere et animam suam reficere ita et monachus experimentum habens bonarum deliciarum diuine gratie si neglexerit huiusmodi dulcedie fatiari. Quis enim miseretur illi que habens manus nequaquam recipiat ex his que sibi apposita fuerint. Vel quomodo miseretur atque monacho que cum non habeat sollicitudinem actuum terrenorum salutem suam neglexerit.

Compatitur autem monachus militi ingrediendi in plium membra corporis sui vinctis circumvallanti donec dimicatio victoriae palmam accipiat. Vigilat namque diligenti custodia muniendo se et decertat veres nequam eum aduersari deiciat ac prosternat. Si vero in segnitie semetipsum relaxauerit facile miles huiusmodi triumphabit. Eodem modo etiam monachus si vires anime sue segnitie negligenterque laxauerit absque ulla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. Permittit siquidem in corde suo cogitationes turpes ac sordidas libenterque in se recipit elatam sapientiam vanam gloriam que atque inuidiam necnon et detractionem odium gule libidine et insatiabile somnum. In his autem omnibus in desperationem semetipsum deducit. Si autem vigilauerit spiritus quoque in suum presidium gratia dei que fuerit spei auxiliabitur et ab ipsa docebit quomodo ei placeat debeat sitque in eo ipsa gratia laus et que ei laudem exhibeat. Quomodo si quis attendat in speculum idem ipse est que videat et que videatur. Sic et gratia ubi iuenerit requirit ibi inhabitat et inhabitatur et efficit ut predicti laus et que laudem exhibeat neque absque huius auxilio cor sibi valebit sufficere. Retribuit autem ei si quis ab ea precepit et ex vino eius eidem offert potum velut si dicat ex concupitione eius retribuit ei lachrymas et a dulcedine vini

ei^o hūiliationē pfert cordis. Ex virtute q̄m
assumpsit: eidē cōcinit psalmos. Absq̄ p̄sona
siq̄dē: idigēs eē videt speculū. Cū x̄o accepit
p̄sone cuiuslibet ituitū / ex eo qd̄ accipit retri-
buit. Et si exornat^o q̄sq̄ in eo attēdat: idēz ex
ip̄o speculo ornat^o efficit. Sicut hō absq̄ gr̄a
diuina: inopis eē videt et indigēs: si x̄o p̄me-
ruerit gr̄am / ex hō ip̄o qd̄ fuerit adiut^o ab ea:
posit in se emēdare virtutes. Si autē denuo fu-
gauerit eā: desolat^o inuenit ac nud^o / et inhabi-
tant in eo cogitationes turpes ac sordide: sic
nicticozax in domicilio. Hōis ḡ eē gr̄am iuoca-
re: gr̄e x̄o eē: vt ei opitulationē adueniat. Abs-
q̄ gr̄a em̄ mens nō pōt illuminari: ad p̄tēplā-
dam multiplicē futuri seculi pulchritudinem.
Et nisi sanctificatū fuerit cor: nō venit gr̄a in
hoīe. Si autē illuminat^o a gr̄a virtutes optias
acq̄sirit: sibiq̄ emēdationē q̄s adept^o eē repu-
tauerit: multū semetip̄m fallit. Neq̄ infirmita-
tem suā itelligens: emul^o nāq̄ sibi ex̄ns h̄mōi
p̄cula se gr̄am deturbabit. Cū x̄o q̄s opitula-
tionē acq̄rēs: gr̄am diuinā agnouerit: et cū fu-
erit cor: roborat^o vt virtutes obtineat / gloria-
uerit deū et dixerit: gl̄a miseratiōib^o tuis dñe
qd̄ me idignū gr̄am tuā p̄mereri fecisti: et quē
admodū voluisti emēdasti in me q̄ tibi fuerāt
placita: h̄mōi agnosces fragilitatē suā: festi-
abit se diuine gr̄e tēplū p̄parare: et tūc efficit in
eo gr̄a ip̄a sacerdos: atq̄ ipsa oblatio: et esca-
spālis et q̄ māducat: impator: et regnū: edificū
q̄s et q̄ edificat. Efficit q̄s ciuitas: et mur^o inex-
pugnabilis: et ab om̄i malo eum custodiet: do-
nec ab hō seclō ad phennā vitā et in futurū secu-
lum transferat.

Ca. XI. Inducēs inuitationē auctoris
auxiliū spondētis: et ad ablutionē vitioz p̄sua-
dentis. Et vt ad ip̄m iclinent inuitati: exptū
se p̄siliatorē p̄stet et offert: p̄silitq̄ vt ad p̄e-
ctam singularēq̄ pudicie virtutē festinet: q̄m
excellēter cōmēdās pulchras inducit similitudi-
nes: tādē eos deslēs q̄ illā habuē et p̄didit.

Declina ad me

aurē tuā dilectissime mihi / et ero
tibi p̄siliator: si ad vitā vis em̄a p̄-
uenire. **O** mēbū meū si desideras introire: et
si p̄cupiscis britudinez dñi dei tui: dicito mihi
frat̄ cur abluis faciē tuā aq̄ / vt primo tuo pla-
ceas. Nec dñi ḡ respulsi vitia passiōis carnis
tue: s̄ hoz adhuc vitio detineris. Si autē vis
lauare faciē tuā / dilue eaz lachrymis: et ablue

eā cū fletib^o / vt in p̄spectu dei et scōz angeloz
cū claritate refulgeat. **F**acies siq̄dē q̄ abluē
lachrymis / imarcescibile decorez acq̄ret. Sic
dicis fortasse mihi. **C**ōfundo: sordidam ac de-
formē faciē p̄ferre / s̄ si incultā faciē et pedes
sordidatos cū corde purificato habueri / sup
claritatē solis cū dei angelis refulgeb. Quid
etiā risum indifferēt p̄fers / nōne flere ac lu-
gere te dixisti? **T**u x̄o hō relinquēs risib^o incō-
ditis demoraris: et hō vñ: nisi ex eo qd̄ non desi-
deras britudinē ei^o / nec timeas supplicia eius

Qui igit tēptatiōes expt^o eē: posit cōmone-
re eos q̄ necdū expti sunt. Et q̄ in manib^o la-
tronū incidit / posit viātes cautos ac diligen-
tes efficere. **Q**uia ḡ et ego ex p̄te tēptat^o sum
p̄p̄ segnicie meā: siq̄dē ad horā t̄mō caute-
lam habui: s̄ mea ignauiā ac pigriciā hac me
felicitate cōstituit: ob hō itaq̄ cupio dilectissi-
mi p̄siliator: existere gregi electo christi: ne ob
vitia carnalia / et secularē voluptatē ab illa cla-
ritate p̄ueminā: et a thalamo sponsi pleno le-
ticia et exultatione cū dedecore abijciamini.
Labor abstinentie v̄re / velut somniū eē: req̄es
autē laboris ienarrabilis. **A**ttēdite vobismet
ipsis: ne ab v̄trisq̄ p̄tib^o corruatis: et p̄ v̄trisq̄
v̄tione exoluatis: s̄ festinate poti^o p̄fectā vir-
tem acq̄rere / q̄ adornata eē oib^o q̄s diligit de^o
Hāc si possideritis / nunq̄ deū exasperabitis:
nec mali aliqd̄ p̄ximis v̄ris facietis. **H**ec aut
singulari^o x̄t^o vocat^o / h̄is in se pulchritudinez
diuisaz virtutū. **Q**uē admodū em̄ regale diade-
ma / absq̄ lapidib^o p̄ciosis: et elect^o margarit^o
cōponi nō pōt: ita et hec singularis pudicie
virtus: absq̄ pulchritudine diuersaz virtutum /
nō valebit p̄sistere. **H**ā et plena regali diade-
mati compabit^o. **S**ic em̄ in eos si vñ lapis vel
margarita defuerit / fulgure sup caput regis
decenter nō pōt: ita et h̄ singularis x̄t^o si deha-
buerit vnā speciē ceterarū virtutū: p̄fecta x̄t^o
noiari nō pōt. **A**ssimilabit^o rursum copiosis
dapib^o / cōditis: salis x̄o suauitatē nō habētis:
bus. **Q**uē admodū ḡ optime dapes / absq̄ sa-
le inutiles sunt: ita etiā h̄ singularis x̄t^o / in oī
pulchritudine diuisis virtutib^o adornata: si cha-
ritatē circa deū et p̄ximū nō habuerit: abomi-
nanda fortiter et inutilis habebit^o. **R**ursus si
milit^o eē p̄fecto alphabeto: p̄p̄ijs l̄ris adorna-
ta. **E**t si q̄s ex eo vnā auferat l̄ram / totū oīuz
om̄ino ad nihilū p̄stituet / ita et h̄ singularis vir-
tus: si ex oib^o virtutib^o vnā min^o habuerit / to-
ta inutilis repit^o. **C**ompabit^o etiā fortissime aq̄le
iūx̄ firmamētū celsitudinē quolāti: q̄ cernens

escā in laqueo. tota se alarū velocitate. cū in-
genti spetu in eo deponit. Volēs q̄ escā inde
ptrahere: cōprehēsa ē sūmitas yngule ei⁹ in
laqueo ⁊ obdoloze ei⁹ hūiliabit oīs fortitudo
ei⁹: totūq; corp⁹ suū extra laqueū ē. oīs autē v-
tus colligata ē i eo. **S**it ⁊ h singulari x̄t⁹. si fu-
erit iūcta in vno aliq̄ negocio frenoz. tota in
eo sūt colligat. **E**t q̄dē totū corp⁹ p̄fectionis
ei⁹ absq; vinculis ē. oīs autē x̄t⁹ in fra hūiliata
ē. **E**t quēadmodū nō valebit aq̄la p̄pter ca-
pionē yngule. in aeris altitudinē volare. nisi
si fuerit liberata. ita ⁊ x̄t⁹ h. nisi a frenis nego-
cijs liberet. p̄fecta eē nō possit. **Q**uis ē q̄ nō
habeat lachrymas. veniat ⁊ defleat mecum.
Et q̄ nō habet cōpūctionē. cōsiderās intelli-
gat. **D**iscat q̄ diligēter ab his q̄ in hac x̄tute
sunt p̄uersati. q̄ q̄rūdā p̄uersatio. vsq; ad ce-
lum puenit. veniensq; ad portas. in regnū p-
hibita ē introire. **H**oc at̄ dico dilectissimi. q̄a
p̄uersati q̄dā in hac quā p̄dixim⁹ x̄tute. et ad-
ornati sunt ea. p̄tēplātes eā q̄i regali diadema
⁊ p̄tēp̄t exiguā rē. talē ac tātā x̄tutē ad nihilū de-
dixerūt. **C**olligata ē enī mens illoz sollicitu-
dinib⁹ frenoz negocioz. ⁊ ob huiusmodi
vinculū. acq̄sita x̄t⁹ in celū itroire nō valebit

Ca. XII. Dictoz occasione exhortās eū
q̄ p̄actā pudicie ⁊ castitatis x̄tutē habet. ne
illā amittat tradēdo se in vincula inimici. ido-
neū exēplū adducēs at̄ q̄ demōstrās quō h x̄-
tus liberari possit. ita vt nihil ei nocē possit.

Ide ergo cha-
rissime mihi. ne tenetipm inimici
alligandū vinculis tradas: ⁊ ami-
rabile x̄tutē destruas. quā multis laborib⁹ ac
q̄sistā. neq; celestes portas. acq̄sistā x̄tutē itro-
ire p̄hibeas. ne corā spiritali thalamo p̄fusioe
adoptā p̄sistat. neq; p̄ vnu capillū alligās eā.
⁊ ad solū terre infigat. s̄ tribue ei fiduciā ⁊ vo-
cem excelsam. vt exultans ingrediat in thala-
mū ⁊ mercedē laboris sui possit p̄stāter. ac sb-
limi voce clamare. **E**t obstupescendū mira-
culū. quō tā imanis ac fortissim⁹ leo. p̄ vnu ca-
pillū ligat⁹. humilis ⁊ captiu⁹ effect⁹ ē. **L**eonī
siquidē h x̄t⁹ compabit. oib⁹ bonis ac p̄fectis
opib⁹ adornata. ⁊ q̄s ab illo vno capillo terre-
nis sollicitudinib⁹ colligata ē. **Q**uāobzē vi-
gila dilectissime vigila. moue q̄s man⁹ tuas. et
hūc exiguū capillū abscede. neq; venias i de-
risum. sic fortissim⁹ ille sampson. **V**emento
q̄d mille viros occidit. ⁊ q̄s vnu capillū. funes

valedissimas extremū portauit. ⁊ seipm a vin-
culis liberauit: ⁊ inimicos interficiens deo vi-
ctoriā reputauit: ⁊ p̄ onē suā ex ipa maxilla
fontē aque. p̄duxit. h̄ talis ac tāt⁹. q̄ h̄ vniūsa
p̄fecerat. postea semetipm vincituz adūsarijs
tradidit. **H**ūiliat⁹ ē nimū. p̄ eo q̄d crines ei⁹
ablari sunt: ⁊ terribilis illa atq; mirabilis x̄t⁹
ei⁹ deuicta ē. **A**ttēde gr̄ tu tibi metipm. neq̄
āmirabile castitatis x̄tutē. p̄ puā sollicitudinē
colligādo humilites. s̄ liberā eā efficiēs ab oib⁹
bus negocijs q̄b⁹ ledit ⁊ adornās p̄mitte in
celū. **S**ic autē eā libera. quēadmodū aq̄la de-
scendens in pfundū vt inueniat p̄ciosissimaz
margaritā. **L**unq; inuenierit. p̄tin⁹ ad excelsa
cōscēdit. totūq; corpusculū ei⁹ aq̄s exhibetur
Aqua enī p̄māsit in loco suo. ipa autē cū diu-
cijs prexit in ardua. **E**odē modo etiā tu p̄pe-
ra oib⁹ frenis negocijs liberari: ⁊ adornatus
p̄fecta x̄tute. q̄si vestimēto induere ea. **E**x-
cuba vigilāter dieb⁹ ac noctibus horis ac mo-
mētis. ne spolieris ab ea. **H**ec autē singulari x̄-
tus de q̄ loq̄mur adornata in omni pulchritudi-
ne diuersaz x̄tutū: nullis negocijs frenis no-
ceri possit. **T**ribulatio enī patiētā opat. ege-
stas x̄o ac volūtaria paup̄tas. fra ē opationis
ei⁹. ex ipa enī fructificat iusticie fruct⁹. sic ne-
q; ifirmitas eā ledere p̄t. ex ipa enī x̄tute et
gloria induit apud deū. **S**it autē adulationes
diuisaz rerū nequaq; valebūt iminuere eam
ab ipsis aut acq̄rit laudē in vitā efnā. **P**er-
secutio nō poterit terrere ea. nec pauorem ei
incutere. **E**x ipa. corona pulchra ac p̄fecta
cōponit. q̄ deo gloriā cū gaudio ⁊ exultatiōe
exhibeat. s̄ neq; nuditas p̄t ei segnicie torpo-
ris incutere. eo q̄ ex ipa ei stola claritat⁹ con-
textit. **F**ames sūt pusillanimitatē ei nō pote-
rit generare. ex ipa enī mēsa ei p̄parabit in re-
gno celoz. **S**z neq; p̄ sitim poterit ea desidia
circūdari. ab ipa enī p̄parabit ei paradysus leti-
cie. **N**eq; x̄o paup̄tas possit eā ad illecebras
diuiciaz ipellere. ex ipa nāq; b̄ritudine deum
possidebit. **V**igilie q̄s ⁊ flet⁹. coronā p̄fectio-
nis: ⁊ fontes puritatis ei⁹ existūt. **H**ūilitas et
māsuētudo: fundamēta sunt edificij eius.

Mors nō p̄ualebit mortificare eā. s̄ neq; se-
pulchrū cōcludere eā p̄t. neq; x̄tutes vale-
bunt retinere eā. **I**pi quoq; celi. nō valebunt
portas suas claudere corā aīa q̄ x̄tutib⁹ vige-
t s̄ mox vt viderint eā. cū gaudio referantur.
Mille milia ⁊ decies dena milia angeloz ⁊ ar-
changeloz. throni ac dñatiōes. ⁊ p̄ncipat⁹ nō
valebūt cōminari ei: s̄ cū gaudio vult⁹ sui su-

scipiēt eā: et in manib⁹ suis tollēt / et an sedē ma-
iestatis offerēt eā. Exultabit q̄ pater in ea /
et fili⁹ cū spūscō. Exultabit q̄ dē in ea spūscūs
q̄ tēplū sc̄m ei effecta ē: et inhabitauit in ea. Ex-
ultabit in ea vnigenit⁹ fili⁹ / q̄ sp̄ desiderauit
eū: et p̄ter eū nihil voluit possidere. Exultabit
in ea pater: q̄ dilexit eū: et volūtati ei⁹ nullaz
p̄tulit volūtate. Exultabūt sup eā celi cū v̄ru-
tibus suis: et pariter p̄cidētes glorificabūt pa-
trē / et filiū et spūscm̄. vidētes eā in oī angelica
v̄tute: et in oī pulchritudine iusticie adorna-
tam. Exultabit etiā padisus: quia hereditatē
in eo sortita est.

Ca. XIII. In p̄sona auctoris glorificās et
magnificās dñm amatore hōim: m̄ltisq̄ deu-
tis deprecatiōib⁹ benignitatē ei⁹ p̄ mētis illu-
minatiōe: vulnēz suoz sanatiōe ac gratie col-
latione interpellans.

Gloria et magni
ficētia soli benignissimo atq̄ amato-
ri hōim deo / q̄ nob̄ regnū p̄ suā gr̄am
p̄stituit. Sana me dñe et sanabor: q̄ tu sol⁹ es
sapiēs / et misericors medic⁹. Supplico bonita-
tem tuā sana vulnera aīe mee: et illumina ocu-
los mēt̄ mee: vt p̄sident disp̄satiōez meā: q̄ sup
me sp̄ efficit: q̄ ifatuata ē mēs mea et gr̄a tua-
q̄ ē salūtat̄ / cōdiat eā. Et q̄ ad te hō dñe
q̄ cūctoz es p̄sci⁹: q̄ q̄ scrutator es renū et cor-
dis: et sol⁹ oīa nosti. Sic fra sine aq̄ sitit ad te
aīa mea: et desiderat te cor meū. Qui aut̄ dili-
git te i definent / tua gr̄a satiabit. Sic ei sp̄ au-
disti me: etiā nūc ne d̄spicias deprecationē meā
Ecce em̄ q̄si captiua ē mēs mea: te solū salua-
tozem exqrēs. Mitte itaq̄ gr̄am tuā velocit̄
in auxiliū meū: et satiet esuriē meā / et siti mee
potū tribuat. Te solū desidero insatiabile do-
minū. Quis em̄ poterit te insatiari / q̄ te ex-
v̄itate dilexerit lumē v̄itat̄ / et luminis tributo-
rem. Da mihi petitionē meā: et dona mihi de-
precationē meā: et distilla in cor meū stillā dilecti-
onis tue. Ascēdit in cor meū / q̄si in siluā flā-
ma charitatis tue / et deuoret spinas et tribu-
los pessimas cogitatiōes. Et tribue mihi co-
piose et sine mensura q̄si de hōi gr̄am tuā / et
dona mihi quasi rex regū / et multiplica q̄si bo-
nus fili⁹ boni p̄ris. Si aut̄ in q̄busdā p̄uar⁹ suz
aut p̄uoz q̄si terren⁹ aut fili⁹ terreni: s̄ tu q̄ re-
replesti hidrias b̄ndictiōe tua: imple sitim meā
gr̄a tua / et q̄ satiasti q̄nq̄ milia viroz de q̄nq̄
panib⁹: imple esuriē meā: imēsa copia bonitatis
tue. Amator hōim benignissime sup̄ senū et

flores: et sup̄ oēm herbā viridē fr̄e: sine iuidia
in b̄ tpe gr̄a tua effusa ē / q̄sto magis fuoz tu-
ozū / q̄ te deprecant̄ petitiōib⁹ largirite puenit.
Ecce em̄ fra fulgore coruscet: et volucres vo-
ces suas imutāt / a gl̄ia m̄lta sapie tue. Ecce
aut̄ fr̄a varietate flōzū q̄si diploide induit: q̄si
ne manib⁹ textit. Exultat aut̄ / et festiuitatem
duplicē celebrat. Unā q̄dē p̄ adā filio suo pri-
mogenito: q̄ viuificat⁹ ē in christo / alteraz p̄
dño suo: q̄ descēdēs sup̄ eā ābulare dignat⁹ ē.
Ecce em̄ vt mare multiplicat gr̄a tua: et eos q̄
in ip̄o nauigant facis eē locuples / eadē gr̄a di-
etiā mihi loquēte ad te fiduciaz tribuat. Qui
suscepisti duo minuta vidue illi: et laudib⁹ ex-
tulisti: suscipe deprecationē et orōnē meā / et do-
na mihi petitionē meā: vt templū sc̄m efficiat
gr̄e tue / et vt inhabitet in me et ip̄a me doceat
quō em̄ placere debeā / vt pulset i mēbris me-
is atq̄ in viscerib⁹ meis velut in cariā: q̄ sit
plena cōpūctiōis atq̄ leticie. Pēs q̄ meā
q̄si q̄ddā fenū cōstringat / ne oberrās in pctō
coruā / et a claritate luminis expellar. Exau-
di me dñe exaudi me / et p̄sta vt vocari merear
in regnū tuū: q̄ q̄si errās erā: nūc aut̄ sum con-
gregat⁹ / q̄ erā imūd⁹: et mūdāt⁹ sum: et q̄ insi-
piens erā: nūc x̄o sapiēs sum: et q̄ aliq̄ i iunlis
erā: nūc aut̄ vtilis effectus sum. Grex tu⁹ elec-
tus: monachoz q̄s cōuēt: et oīm scōz q̄ pla-
cuerūt aī te / q̄ nūc in paradiso exultat: iā depre-
cant̄ p̄ me: et obsecrāt te solū amatore hōim.
Exaudies q̄s eos et saluab̄ me obsecratiōibus
eoz. Ego q̄s p̄ eos tibi gloriā et laudē offerā: q̄
exaudisti orōnes eoz et misert⁹ es mihi: et nō
desperisti petitiōes eoz q̄ p̄ salute aīe mee p̄-
fule sunt. Tu aut̄ dñe p̄p̄his tuis dixisti / ape-
ri os tuū et implebo illō. Ecce itaq̄ os fui tuū: cū
corde aptū ē / imple illud gr̄a tua vt sp̄ te b̄ndicā
christe saluator me⁹. Irriga cor meū amator
hōim benignissime / redde rozē gr̄e tue. Quē
admodū fra dū serit generatiōes suas nō va-
let enutrire / nisi a bonitate tua fuerit v̄sitata
sic neq̄ cor meū ploq̄ valet / q̄ tibi sūt placita
absq̄ gr̄a tua et fructificare fructū iusticie. Ec-
ce aut̄ nascētia fr̄e enutrit pluuiā supueniēs /
nec nō etiā arborz nascētia flōzū varietate de-
pingit: sic etiā ros gr̄e tue / mētē meā illumiet
vt flōzib⁹ cōpūctiōis et hūilitat̄ ac sapie eam
adornet. Et q̄d dicā. Ecce em̄ oīo mea ifr̄-
ma exilit / et iniquitates mee / gemere me com-
pellūt. Vincat q̄ gr̄a tua. Qui apuisti oculos
ceci / oculos mēt̄ mee adapi / vt pulchritudine
tuā sp̄ desiderēt. Et q̄ apuisti os s̄biugalis / ap̄i

os meū i laudē ⁊ gloriā grē tue. Qui posuisti
 fminū mari xpo pcepti tui. pone etiā fminuz
 cordi meo pgrāz tuā. vt nō declinet ad dexte
 ram neq; ad sinistrā a pulcritudine tua. Qui
 aquā in deserto tribuisti p̄lo nō credēti. s̄ cō
 tradicēti. dona mihi cōpūctionē. ⁊ oclis meis
 lachrymas. vt desleā dieb⁹ ac noctib⁹ dies vi
 te mee. cū humilitate ⁊ charitate ⁊ puritate
 cordis. Appropiet oꝛo mea i p̄spectu tuo dñe.
 dona mihi fimonē sc̄m. vt tibi offerā manipu
 lum p̄fessōis mee repletū. ⁊ dicā gloriā ei. qui
 mihi h̄ tribuit. vt ei etiā ego offerā qđ ab eo p
 cepi. ⁊ adorē eū. qui mihi tāra largit⁹ ē. Exau
 di dñe oꝛonē fui tui. qui es sup oīa b̄ndict⁹ in
 seclā. seculoz Amen.

Sancti Effrem diaconi. De cōpun
 ctione cordis. Liber p̄mus explicit.

Incipit liber secundus eiusdē. de eadem cō
 punctione.

La. I. Inuitās nos ad cōpūctionē ⁊ do
 cens quō ad illā pueniā. p̄hibēsq; negligēti
 am ac pusillanimitatē ⁊ exhortās vt dñm iuo
 cem⁹ fiducialit⁹ ei fuiam⁹. corda n̄ra sancti
 ficem⁹. nob̄ iuicē ignoscām⁹. atq; de p̄fectiōe
 n̄ra nō p̄sumam⁹. pulchre tandē monachum
 agro seminato compans.

Venite charissi

mi mihi. venite p̄res ac f̄res grex
 saluatoris elect⁹. venite negociē
 mur qđ ad usq; nūdine celebrantur

Replete lachrymis oculos v̄ros. ⁊ tanue cor
 dis v̄ri oculi referent. Loquimini verbū vite
 ad inuicē ⁊ cōfestim mēs v̄ra cōpūget de re
 gno ac paradiso. Sensum bonū assumite ⁊ p̄ri
 nus negocia frena p̄tēpnet. Nemo p̄ segnici
 em relaxet. neq; ipusillanimitatē veniēs ex
 pauescat. Neq; p̄timeſcat aliquis neq; vereat
 tur. s̄ p̄oni vel iprobe iuocem⁹ dñm n̄m. et
 p̄stant fuiam⁹ saluatori n̄ro. ⁊ p̄festinātes q̄s
 sc̄ificem⁹ corda n̄ra p̄p̄ sp̄m̄ sc̄m. Cōspirem⁹
 ad inuicē ⁊ obsecrem⁹. ignoscām⁹ alterutruz
 in toto corde n̄ro. Serui em̄ sum⁹ qui sine mē
 dacio ē dei. qui ait. Amē amē dico vob. nisi di
 miseritis ex corde v̄ro delicta v̄ra alterutrum
 nec p̄ v̄ celestis dimittet vob delicta v̄ra. Et
 p̄scōs ap̄los suos indicauit nob. q̄riēs fratri
 remittere oporteat. dicēte petro. Quoties si
 peccauerit in me frat me⁹ idulgeā ei. vsq; se
 pties. At illi dñs. Nō dico tibi septies. s̄ septu
 agies septies. Nos x̄o inf̄ dñi nec tertio i die. i

uicē ignosciam⁹. Obsecro vos charissimi mi
 hi. ⁊ suppliciter rogo o amici mei. vigilate i hoc
 breui tpe. i hac v̄ndecia hora p̄tēdite. Jā em̄
 vespa appropinquauit. ⁊ cū glia m̄lta remune
 rator adueniet. reddere vnicuiq; s̄m opa ei⁹.

Attēdite vob. ne quis emēdatorē vitā exer
 ceat. ⁊ q̄si p̄fidēs ⁊ negligēs imēsam ei⁹ remu
 nationē amittat. Silis autē ē monach⁹ agro
 semiato. qui cū roze ⁊ ibrib⁹ p̄sueuit exerceri
 ⁊ fructificare fructū iusticie ⁊ leticie. Cū autē
 ad suū fructū puenit. maiorē igerit curam
 agricole. Sollicit⁹ em̄ puigilat ⁊ timet ne sa
 ta sua aut repentin⁹ grādo aut cāpoz iumen
 ta subuertat. Ita ⁊ monachus qđ ad usq; i hoc
 corpe deget. q̄ridie sollicit⁹ curā adhibeat. p̄
 imortalitate vite sue. ⁊ p̄ negligentia iuanuz
 cucurrisse inueniat. Gaudiū ⁊ leticia agrico
 le ē. qñ messem suā cōgregat. ⁊ labor p̄mia su
 erit assecut⁹. Eodē modo letabunt̄ angeli d̄i
 in celis. qñ quis metuēs deū cursum p̄p̄rium
 p̄sumauerit replēs horrea. Agricola in securi
 tate p̄stitit⁹. epulā atq; exultat. ⁊ monach⁹
 cū in horrea fuerit posit⁹. i. in māsionē eīne vi
 te. p̄festim ascendant diuicie eius ad celum.

La. II. Excitās nos ad vigilantiā in belli
 certamine. x̄tutēq; n̄ram p̄solās ex x̄tute dñi
 qui ē agonista n̄r. atq; exhortās ad mutuū
 adiutoriū. vt sic in vnū inuicē cōspirātes adū
 sariū n̄m p̄fundam⁹ ac supem⁹ ⁊ deū honori
 ficem⁹. Et ob h̄ cōmēdās multitudinē mona
 chorū simul deo militantiū. multis reb⁹ tam
 multitudinem monachoz q̄s singulos mona
 chos compando.

Vigilemus di

lectissimi mihi. vigilem⁹ donec in
 bello p̄stituti sum⁹. ⁊ p̄tra diabolū
 dimicem⁹. Pugna quidē ei⁹ i p̄mptu ē. ipe at
 ifirm⁹ existit ac debil⁹. n̄r at dñs ⁊ agonista
 qui ē rex regū his qui alacrit̄ dimicauerit ⁊ x̄
 tutē p̄stat. ⁊ coronā imarcessibile. Quēadmo
 dū ei puluis a vehemētia vēti sp̄git ⁊ ipugē
 ita ⁊ adūsari n̄r ad nihilū rediget qñ vox n̄ra
 i d̄i laudib⁹ p̄sonat. ⁊ oꝛones n̄re plene lachry
 mis dño exhibēt. Nemo ḡ segnit̄ agat nec tie
 at. s̄ is q̄ fort̄ ē infirmiorē adiuuare festinet. ⁊
 q̄ alacer ē. pusillanimē p̄solet. Qui abstines ē
 iordinatū ⁊ ihonestū icrepet ⁊ obiurget. Sic
 em̄ inuicē p̄spirātes ⁊ pariter triūphātes. cō
 culcatorē n̄m p̄fundim⁹. ⁊ dñm n̄m q̄ i celis
 ē honorificem⁹. Sci q̄ angeli in nos letant. ⁊
 q̄ vidēt nos ⁊ audiūt de nob edificant. Pa